

שמיני ג

עבודה רוחנית. וואס די הוראה איז שייך צו יעדן איינעם וויבאלד אז תורה איז געגעבן געווארן צו יעדעם איינעם.

וואס דאס איז אויך איינער פון די פירושים אין פסוק, "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה'" — אז דער תכלית פון "כל החוקים האלה" (וועלכע מצוה והלכה ס'זאל נאר זיין) איז — "ליראה את ה'" (אז דערפון זאל מען צוקומען צו יראה ה'), ווייל פון יעדער הלכה אין תורה קען מען ארויס-נעמען א הוראה אין אן ענין פון "ליראה את ה'", יראת שמים.

וועד' בענינו, אז די דריי תנאים הנ"ל בשייכות צו טומאת אוכלין, איז פאראן דוגמתם אין עבודת האדם לקונו.

ב. מבואר בכמה מקומות, אז דער גדר פון טומאה איז שייך דארטן וואו ס'איז פאראן קדושה, אדער עכ"פ אפשריות פון קדושה. ע"ד ווי דער אלטער רבי זאגט אין שו"ע (בשייכות צו נגיעה בלי נטילת ידים בבוקר), אז "לנגיעת הנכרים אין לחוש כי רוח טומאה זו אינה מתאוה לשרות אלא בכלי של קדש במקום קדושה שנסתל-קה כח".

והטעם דערויף איז: מצד הבריאה, איז פאר קליפות טמאות באשטימט געווארן א חיות מצומצם ביותר, און דערפאר "שטופן" זיי זיך צו מקום הקדושה בכדי

א. אין די ערשטע פרקים פון הלכות טומאת אוכלין זאגט דער רמב"ם די תנאים ווען אוכלין זיינען מקבל טומאה:

אין דעם ערשטן פרק שרייבט ער די ערשטע צוויי תנאים (וועלכע זיינען שייך צו אלע אוכלין):

א) "כל אוכל המיוחד למאכל אדם . . . מקבל טומאה וכל שאינו מיוחד למאכל אדם ה"ז טהור".

ב) אפילו א "מאכל אדם" איז נישט מקבל טומאה. סיידן ער ווערט פריער מוכשר לקבל טומאה — אינו מקבל טומאה עד שיבלל תחילה באחד משבעה משקין וזהו הנקרא הכשר שנאמר² וכי יותן מים על זרע".

דערנאך, אין צווייטן פרק, שרייבט דער רמב"ם א דריטן תנאי (בשייכות צו "אוכלין הגדילין מן הקרקע") — אז "אינו מקבלין טומאה עד שיעקרו, אבל כל זמן שהן מחוברין אפילו כשורש קטן שיכולין לחיות ממנו אינן מקבלין טומאה".

עס איז ידוע, אז פון יעדער הלכה אין תורה קען מען ארויסנעמען א הוראה אין עבודת השם. ווייל אין צוגאב צו דעם פשוט'ן אפטייטש פון יעדער הלכה, איז אויך פאראן דער פירוש ההלכה אין

(1) לשון הרמב"ם שם פ"א ה"א.

(2) פרשתנו י"א, לת.

(3) ה"א.

(4) וראה שם ה"ז בנוגע אוכלין שהן מבעלי חיים, שאינן מקבלין טומאה עד שימותו.

(5) ראה קונטרס לימוד החסידות פ"א ואילך. אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ג ס"ע ריט ואילך. ובכ"מ.

(6) ואתחננו ו, כד.

(7) ראה תניא ספכ"ג. ובכ"מ.

(8) א"ח מהד"ת ס"ד ס"ב.

(9) וכן עכ"ם אין מטמאים באהל ואין נעשים טמאי מת (ולא שאר טומאות) — רמב"ם הל' טומאת מת פ"א ה"ג. וראה אוה"ח ר"פ חוקת בארוכה.

תורה ומצוות פון א אידן למטה איז מען כביכול „מפרנס“ דעם אויבערשטן (ע"ד קרבנות וואס ווערן אנגערופן¹⁷ „לחמי לאשי“).

וויבאלד אז דאס זיינען אזעלכע ענינים וואס זיינען „מיוחד למאכל אדם“ העליון — זיינען די כחות הטומאה זיך משתדל צו מכשיל זיין דעם אדם שבדומה לו למטה, דעם אידן, כדי צו באקומען פון אים (פון דעם ריבוי חיות הקדושה שבו) א תוספת ניקה של חיות. דערפאר, איז שייך אז אין דעם זאל זיך אריינכאפן אז ענין פון טומאה ר"ל,

משא"כ „כל שאינו מיוחד למאכל אדם ה"ו טהור ואינו מקבל טומאה“. וויבאלד אז ס'איז נישט פארבונדן מיט אדם העליון שעל הכסא, קדושה¹⁷ — איז דארטן נישט קיין השתדלות פון לעומת זה, איז דארט נישט קיין טומאה¹⁸, וכנ"ל.

ג. צו דעם איז דא (דער רמב"ם מוסיף) א צווייטן תנאי, אז אפילו א „מאכל אדם“ איז נישט מקבל טומאה „עד שיבלל תחילה באחד משבעה משקין“:

מים (משקין) ווייזט אויף השפעה והמשכה. ווי מ'זעט עס אין דער תכונה פון מים, אז: (א) מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך¹⁹ — דאס איז דער ענין פון

צו באקומען פון קדושה א תוספת ניקה של חיות, דורך מוריד זיין דעם אדם אין (קליפה) טומאה ח"ו.

משא"כ אין אן ארט וואס ס'איז נישט קיין קדושה (יתירה), איז נישט א השתדלות (יתירה) מצד הטומאה צו שורה זיין דארטן¹⁰, וויבאלד אז דארטן איז נישט קיין ריבוי חיות פון וועלכן זיי קענען מקבל זיין א תוספת ניקה.

און דאס איז דער תוכן פנימי אין דעם ערשטן תנאי פון טומאת אוכלין — אז דוקא „מאכל אדם“ איז מקבל טומאה:

דער תואר „אדם“ איז דאך¹¹ על שם הכתוב¹² „אדמה לעליון“, וואס דער-פאר ווערן אידן אנגערופן בשם „אדם“ — „אתם קרויין אדם“¹³ — ווייל א איד איז „אדמה לעליון“, בדומה, כביכול, צום אדם העליון שעל הכסא¹⁴.

און דאס מיינט „אוכל המיוחד למאכל אדם“: אכילה אין ברייטערן זין מיינט — אלע צרכי האדם¹⁵, און „מאכל אדם“ מיינט — אט די ענינים וועלכע זיינען די „צרכים“ פון דעם אדם שבו, זיין נשמה וואס איז „אדמה לעליון“, וואס דאס זיינען די ענינים של תורה ומצוות.

און דורכדעם ווערט עס אויך „מאכל אדם“ — פון דעם אדם העליון שעל הכסא כביכול. וכידוע¹⁶ אז דורך די

(17) פינחס כח, ב. וועד"ז בכ"מ. וראה לקו"ת פינחס שם. סידור לג, סעי' ואילך. אה"ת פינחס ע' אי"ב ואילך ובהנמסר שם. ועוד.

(17*) ואף שגם מאכל נכרי נקרא מאכל אדם ומקבל טומאה (ראה רמב"ם שם פ"ג הי"ד. שם הי"י. וי"ו) — י"ל שזהו כדי שיהי' ענין הבחירה, ע"ד המבורא (סה"מ תרנ"ו ע' שיט) לענין ציור גופו של אדם.

(18) וי"ל שזהו הטעם הפנימי בדעת ר"ש (בכורות ט, ב. וי"ש) דאסורי הנאה אינן מטמאין (אא"כ הי' להן שעת הכושר — שם, סעי'). אלא שהרמב"ם (הל' טומאת אוכלין ספ"א) פסק כהכמים שמטמאין. ואכ"מ.

(19) ראה תענית ז, א.

(10) ראה סוכה נב, א: יצה"ר. . . שמנית אוה"ע ומתגרה בשונאיהם של ישראל. . . ובתלמידי חכמים יותר מכולם.

(11) עשרה מאמרות מאמר אם כל חי ח"ב פל"ג.

של"ה ג, רע"א. כ, ב, רסח, ב, שא, ב.

(12) ישע"י יד, יד.

(13) יבמות סא, רע"א.

(14) ראה יחזקאל א, כו.

(15) ראה סנהדרין לח, א: שיכנס לסעודה מיד, וברשי' שם: שימצא הכל מוכן ויאכל מאשר יחפוץ. ועוד.

(16) ראה זח"ג ז, ריש ע"ב. שהש"ר פ"א, ט (ו).

לקו"ת בהר"מ, סעי' ואילך. פינחס עו, א. ובכ"מ.

[וי"ל אז דאס איז אויך דער טעם פנימי וואס דוקא ביי משקין געפינט מען א ריבוי ענינים פון גזירות וזהירות מפני הטומאה (וואס מען געפינט ניט ביי אויך-לין)²⁴ — מצד דעם עילוי מיוחד פון משקין, וואס זיי פארמאגן די תכונה פון השפעה וחיבור עם הזולת, וואס דאס איז איינער פון די סימנים וגדרים פון צד הקדושה — השפעה²⁵ (היפך פון „מכניס ואינו מוציא“)²⁶];

משא"כ ווען דער „מאכל אדם“ איז ניט מוכשר געווארן דורך מים, איז אין אים ניטא אזא ריבוי חיות פון קדושה, ובמילא איז ער ניט מקבל טומאה (ווייל די קליפה „שטופט“ זיך ניט צו שורה זיין דארטן).

ד. לאחר־כך זה — קען ווערן א שאלה וטענה:

דער אויבערשטער האט אריינגע-שטעלט א אידן אין עולם הזה הגשמי, וואס ווערט אנגערופן „עולם הקליפות וסטרא אחרא“²⁶, און „הרשעים גוברים בו“²⁶. דערצו זאגט מען א אידן, אז וואס מער ער וועט זיך משתדל זיין בעבודתו צו זיין א משפיע בסביבתו — אלץ מער איז די השתדלות מצד הקליפה אים צו מכשיל זיין כו"ל²⁷ (כדי זיי זאלן באקומען א תוספת יניקה ח"ו): בשעת דער וואס איז זיך ניט משתדל בעבודתו להשפיע דארף ער זיך ניט באווארענען פון טומאה!

מזו מען זאגן אז זיכער גיט דער אויבערשטער אן עצה ודרך פאר א אידן

חסד והשפעה²⁸, וואס דער „גבוה“ לאזט זיך אראפ צום „נמוך“ בכדי אים צו משפיע זיין. (ב) אויך בשייכות צו אוכלין, איז די פעולה פון מים (שתי) וואס עס פירט פאנאנדער דעם אוכל אין גאנצן גוף²¹, וואס דערפאר זאגן חז"ל²² „אכל ולא שתה אכילתו דם“ (ג) טבע המים לדבק²³ — די לחלוחית פון מים טוט אויף א חיבור ודביקות צווישן דברים נפרדים.

אין עבודת האדם מיינט עס: בשעת די עבודה פון א אידן (זיין „אוכלין“) איז (ניט ווי א טרוקענע זאך, נאר) מיט „לחלוחית“, דעמאלט בלייבט עס ניט ביי אים אליין, נאר עס פועל'ט אויף די אידן ארום אים, ביז אז ער איז יורד אפילו צו א נמוך בכדי צו משפיע זיין צו אים.

קומט אויס, אז ווען דער „מאכל אדם“ — די ענינים פון תורה ומצוות (כנ"ל סעיף ב) — זיינען פארבונדן מיט תכונת המים, זיי ווערן געטאן מיט א לחלוחית וואס טוט אויף אז דער אור הקדושה זאל נתרבה ווערן אויך ביי אנדערע אידן — ווערט א ריבוי אין דעם חיות הקדושה.

און דערפאר איז די השתדלות מצד הקליפה צו גורם זיין אז ענין פון טומאה דוקא ווען דער „מאכל אדם“ איז מוכשר געווארן לקבל טומאה דורך דעם „שיבול תחילה באחד משבעה משקין“ — ווייל דוקא אין דעם איז פאראן א ריבוי חיות פון קדושה, פון וועלכן די קליפה וויל באקומען א תוספת יניקה

(24) ראה רמב"ם הל' אבות הטומאות פ"ז.

(25) תניא פכ"ד (ל, ב).

(26) תניא פ"ז (י, סע"ב). וראה תניא פל"ז (מה, ב).

(27) ע"ד מחז"ל (סוכה נב, סע"א) כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו. וראה לעיל הערה 10.

(20) תניא ספ"ד.

(21) פיה"מ להרמב"ם עירובין פ"ג מ"א. ועוד.

(22) שבת מא, א. וראה שערי אורה צה, א. סה"מ תקס"ח ס"ע סט ואילך. ובכ"מ.

(23) ראה לקו"ת בהר מ, סע"ג. ובכ"מ.

נקודת היהדות שבו³⁰.

און ווי דער אלטער רבי איז מבאר אין תניא³¹ אז דער כח האמונה ומסירת נפש (וואס קומען פון דער נקודת היהדות) איז גאנץ ביי יעדן אידן, וואס דערפאר איז „אפילו קל שבקלים ופושעי ישראל מוסרים נפשם על קדושת ה'“³², „אפילו שלא לעשות רק איזה מעשה לבד נגד אמונת ה' אחד כגון להשתחוות לעבודה זרה אף שאינו מאמין בה כלל“³³ — ווייל די נקודת היהדות פון א אידן דער-לאזט נישט אז מען זאל אנרירן אפילו אין „קצה טומאת עז חז“³⁴.

און אויף דעם קומט די הוראה, אז די „אוכלין“ דארפן זיין מחובר מיט מקום גידולם, די נקודת היהדות: ס'איז נישט גענוג וואס די נקודת היהדות (פאר זיך) בלייבט גאנץ, נאר די אמונה ומסירת נפש דארף דורכנעמען זיינע פעולות בעבודת ה'. ביז ס'איז ניכר אין די פעולות דער חיות שמצד פנימיות הנשמה.

ו. און דאס איז וואס דער רמב"ם זאגט, אז „כל זמן שהן מחוברין אפילו כשורש קטן שיכולין לחיות ממנו אינן מקבלין טומאה“.

בשעת די עבודה פון א אידן איז אין אן אופן אז זי האט א חיבור מיט מקום גידולו, פנימיות נפשו

— אפילו אויב דאס איז בלויז „כשורש קטן“: אלע שרשים זיינען אפגעשניטן

ווי ער זאל זיך קענען באווארענען פון עניי הטומאה (און באווארענען זיך נאך מערער ווי אזא וואס איז זיך נישט משתדל כדבעי אין עבודת השם).

אויף דעם קומט דער דריטער תנאי אין טומאת אוכלין — „כל האוכלין הגדילין מן הקרקע . . כל זמן שהן מחוברין אפילו כשורש קטן שיכולין לחיות ממנו אינן מקבלין טומאה (אפילו אם הוכשרו במים)“. דאס מיינט בעבודת האדם: בשעת דער „מאכל אדם“ (עבודת האדם) איז אין אן אופן אז ער איז בחיבור מיט מקום גידולו, אפילו דורך א „שורש קטן (אבער) שיכולין לחיות ממנו“, דעמאלט איז — „אינן מקבלין טומאה“.

ה. די הסברה אין דעם:

אלע פעולות און ענינים פון עבודת ה' („אוכל המיוחד למאכל אדם“ העליון) איז שרשם ומקורם — דער ארט פון וואנעט זיי „וואקסן“ — די פנימיות הנשמה, די נקודת היהדות, וואס אין דעם קען קיין טומאה נישט אנרירן, חז"ל: נישט נאר קען עס פועל נישט טמא ווערן, נאר נאכמער — ס'איז נישט מקבל טומאה, כלל נישט בגדר טומאה.

וכידוע מאמר רבותינו נשיאנו²⁸, אז „מודה אני . . זאגט מען פאר נעגעל וואסער אפילו בידיים טמאות, ווארום כל הטומאות שבעולם זיינען נישט מטמא דעם מודה אני פון א אידען. ער קען זיין חסר בזה או בזה, אבער דער מודה אני בלייבט גאנץ“²⁹. ווייל דער „מודה אני“ פון א אידן איז פארבונדן מיט דער

(30) ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות סעיף יא ובהערה 78 שם.

(31) פ"ח ואל"ך.

(32) שם ספ"ח.

(33) שם ספ"ט.

(34) תניא שם. וראה ליקוט פירושם כ"ל לשם (ע' שנא) דיוק לשון זה.

(28) היום יום יא שבט.

(29) וכידוע פס"ד הרמב"ם עד"ז — בהל' גירושין ספ"ב.

ז. כידוע הויבט זיך אן יעדער ענין אין עבודת ה' פון תורה. ועד"ז אין דעם ענין — אז כדי צו אויפטאן דעם חיבור פון די פעולות האדם (במחשבה דיבור ומעשה) מיט פנימיות הנשמה — איז עס דורך דעם וואס אין זיין לימוד התורה איז פאראן די הקדמה פון ברכו בתורה, ברכו בתורה תחלה³⁹, המשכה בתורה, דער אפענער פארבונד מיטן שורש ונותן התורה — נותן התורה (לשון הוה).

און דאס איז דער שורש כללי לכל התורה כולה

תורה דארף דאך אראפקומען און דורכנעמען אלע פרטים ואיברים — וואס דאס איז דער חיבור פון נגלה דתורה (וואס איז בדוגמת ענין האוכלין — „מילא כריסו בבשר ולחם“⁴⁰) מיט פנימיות התורה.

דער חילוק צווישן גליא דתורה און פנימיות התורה איז:

בלשון הזהר⁴² נגלה דתורה איז גופי תורה, פנימיות התורה — נשמתא דאורייתא.

ועד"ז — נגלה דתורה רעדט, איז מברר דינים און ענינים פון „אילנא דטוב ורע“⁴³, וואס דערפאר איז דער לימוד עצמו אין אן אופן פון פלפול וקושיות כו', ביז אז עס זיינען פאראן

געווארן, ר"ל, און ביי אים איז פאר- בליבן בלויז איין „שורש קטן“; וויבאלד אבער דאס איז א „שורש קטן“³⁵ שיכולין לחיות ממנו — אז דורך אים קען נמשך ווערן חיות פון פנימיות הנשמה —

איז „אינן מקבלין טומאה“. ווארום כשם ווי די אמת'ע פנימיות הנשמה איז העכער פון עניני הטומאה, ווערט אזוי אויפגעטאן אויך אין די „אוכלין“ — די עניני האדם בתורה ומצוות, וועלכע זיינען מקבלין חיות, דורכגענומען מיטן חיות פון פנימיות הנשמה — אז אויך זיי זאל קיין טומאה ניט קענען אנריירן; ועד כדי כך, ביז אז „אוכלין שהוכשרו כשהן מחובבין לקבץ... אינן הכשר“³⁶ — עס קען אפילו ניט ווערן מוכשר לקבל טומאה, אזוי אפגעפרעגט איז דער ענין הטומאה ביי אים.

ו"ל אז דאס איז אויך דער פירוש אין דברי המשנה³⁷ אז די עבודה פון א אידן דארף זיין ווי אן „אילן שענפיו מועטין ושרשיו מרובין שאפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיון אותו ממקומו“ — אז דער עיקר מעלה איז אין ריבוי שרשים, וועלכע פאר- בינדן די פעולות האדם בתורה ומצוות מיט מקום גידולן, פנימיות נשמתו³⁸, וואס דאס גיט אריין א חיזוק ותוקף אין זיין עבודה, ביז אז קיין זאך קען עס ניט רירן פון ארט — „כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיון אותו ממקומו“.

39 נדרים פא. א. כ"מ פה, ריש ע"ב. וראה רבינו יונה הובא ברין נדרים שם. ביח ושורש אדה"ו אור"ח סמ"ז.

40 ראה רמב"ם הל' יסוה"ת ספ"ד.

41 בהבא לקמן ראה אגה"ק סכ"ז. קונטרס עץ החיים פי"ג ואילך. ובכ"מ.

42 זח"ג קנב, א.

43 רע"מ נשא קכד, ב. הובא (ונתבאר בארוכה) באגה"ק שם.

35 להעיר מלשון הע"ח (ש' דרושי אבי"ע פ"א), הובא בלקו"ת ראה (כו, א) — „יש ניצוצ קטן כו' מתלבש כו' הנק' יחידה“.

36 רמב"ם שם פ"ב ה"ח.

37 אבות פ"ג מ"ז.

38 ראה בארוכה לקו"ש ח"ד ע' 1210 ואילך (וראה שם השייכות ל"מעשיו מרובין מחכמתו").

ענינים פון מחלוקת כו' — ד.ה. עס איז שייך אין דעם אן ענין פון העלם והסתר אויף אמיתתה של תורה.

משא"כ פנימיות התורה איז עץ החיים — „אילנא דחיי דלית תמן לא קשיא כו' ולא מחלוקת כו'“⁴³; ס'איז העכער פון דעם גדר פון אילנא דטוב ורע.

און דערפאר, כדי דער לימוד התורה של האדם זאל זיין אין אן אופן פון „נעשית לו סם חיים“⁴⁵, אז עס זאל ניט זיין לימוד לקנתר ר"ל, אן ענין פון היפך החיים, ואפילו ניט צו א דקות'דיגן שלא לשמה⁴⁶ — איז עס דורך דעם וואס זיין לימוד אין גליא דתורה איז מחובר מיט לימוד פנימיות התורה, אילנא דחיי.

און „גדול לימוד שמביא לידו מעשה“⁴⁷ — דורך דעם חיבור פון גליא ופנימיות אין תורה, ווערט אזוי אויפֿֿֿ געטאן אויך בכללות עבודתו, אז עס ווערט דער חיבור פון פעולות גליא שבנשמתו (די „אוכלין“ שלו) מיט פנימיות נשמתו, ובמילא ווערט ער אין א מצב אז ער איז (אפילו) ניט בגדר לקבל טומאה.

און דאס ווערט די הכנה קרובה צום קיום היעוד „ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ“⁴⁸, בגאולה האמיתית והשלי־מה על ידי משיח צדקנו, במהרה כימינו ממש.

(משיחת ש"פ וישלח תשמ"ה)

(44) רע"מ שם. הובא באגה"ק שם.

(45) ל' חז"ל — יומא עב, ב. וראה בארוכה קונטרס עה"ח שם.

(46) ראה תוד"ה העושה — ברכות יז, א. וש"נ.

(47) ב"ק יז, א. וש"נ.

(48) דקאי על יצה"ר (זכרי' יג, ב. ראה מפרשים שם).

תזריע

און העריב שמשו איז ער געוואָרן טהור
(לכמה ענינים, כולל אויך אכילת
תרומה), איז אָבער לענין קדש ומקדש
פאַרבליבן די טומאה (און דערפאַר איז
ער אסור בקדש וליכנס למקדש כו') —
נאָר דאָס איז מצד דער (שלילה)
חסרון בטהרה: ווייל עס פעלט ביי אים
די טהרה (גמרה) וואָס ווערט אויפֿ-
געטאָן דורך דעם קרבן.

און ווי דער רמב"ם זאָגט בתחילת
הענין בפירוש¹¹: „ולמה נקראו מחוסרי
כפרה שכל אחד מהן אע"פ שטהר
מטומאתו וטבל והעריב שמשו עדיין
הוא חסר ולא גמרה טהרתו כדי לאכול
בקדשים עד שיביא קרבנו וקודם¹²
שיביא כפרתו אסור הוא לאכול בקדשים
(כמו שביארנו בפסולי המוקדשין).“
ד.ה. דער אסור איז ניט דערפאַר וואָס
ער איז נאָך טמא, נאָר ווייל עס איז חסר
בטהרתו¹³.

[וכדמוכח אויך דערפון וואָס בנוגע
דעם אסור ליכנס למקדש לערנט עס
אָפּ די גמרא¹⁴ פון „עוד טומאתו בוי" —

א. אין פסוק בסוף פרשת יולדת:
„וכפר עלי' הכהן וטהרה" לערנט די
גמרא¹⁵: „וטהרה מכלל שהיא טמאה", אַז
אַ מחוסר כפורים (נאָכדעם וואָס „טבל
ועלה" און „העריב שמשו" — איידער
ער האָט געבראַכט כפרתו) איז טמא
לגבי כמה דינים: א) עס איז נאָך דאָ
אויף אים דער אסור פון „בכל קדש לא
תגע גו"¹⁶, אכילת קדשים¹⁷. ב) אויב שמש
בבית המקדש איז ער חייב מיתה¹⁸ (ווייל
„טמא שמש במיתה"¹⁹). ג) ער (א)
מחוסר כפורים) פסל'ט די עבודה²⁰.

דער רמב"ם אין ספר היד ברענגט די
דרשה אין צוויי ערטער [(א) לגבי
מחוסר כפורים שעבד אַז „עבודתו
פסולה"²¹. (ב) לגבי דעם אסור כניסה
למקדש (מעזרת ישראל ולפנים)²² —
אָבער בשינוי לשון: „וטהרה מכלל
שעדיין לא נגמרה (גמרה)²³ טהרתה".

פון לשון הרמב"ם איז מובן אַז דער
חסרון פון מחוסר כפורים איז ניט אַזוי
מחמת דעם „חייב" פון טומאה —
כלומר: כאַטש אַז דורך דעם וואָס טבל

11 ריש הל' מחוסרי כפרה. וראה גם בהכותרת
שם: שתקריב . . כשתטהר . . ואחר שיקריבו
קרבנותיהן תגמר טהרתן.
12 וצ"ע מאי קמ"ל בסיימו: וקודם כר בקדשים.
13 ראה גם שו"ת הרדב"ז (ללשונות הרמב"ם)
סי' אלק תעט (ק). וראה סי' מעשה נסים סי' ג תשובת
ר"א בן הרמב"ם: אך כי חסר להם הטהרה השלימה
אשר ישלימים באיזה ענינים. אלא שלדעתו — עדין
הוא גם בטבול יום. ע"ש (וראה לקמן בפנים ובהערה
16, 21). וראה (ובהבא לקמן) ביאור הרי"ף פערלא
לסהמ"צ רס"ג ח"ג עונש נח נט (פד, ב ואילך).
14 נזיר מה, א. מכות ח, רע"ב.
15 חקת יט, יג.

1) פרשתנו יב, ח.
2) יבמות עד, ב. סנהדרין פג, ב. זבחים יט,
רע"ב.
3) פרשתנו שם, ד.
4) יבמות שם ושם עה, א (וש"ג). פרש"י פרשתנו
שם.
5) סנהדרין שם, א.
6) סנהדרין שם, ב.
7) זבחים שם.
8) הל' ביאת מקדש פ"ד ה"ד וה'.
9) שם פ"ג ה"ו.
10) לשונו בפ"ג שם.